

K-11-1287

TEHNIČKI FAKULTET BOR

XXV OKTOBARSKO SAVETOVANJE

SAOPŠTENJA

I KNJIGA

BOR
1. — 3. oktobar 1993. godine

ISPITIVANJE MOGUĆNOSTI DOBIJANJA KOMPOZITNOG PROIZVODA
OPALSKE BREČE LOKALITETA OPALIT-ČEŠINOVO-R. MAKEDONIJA

INVESTIGATIONS OF POSSIBILITY FOR PRODUCING THE COMPOSITE PRODUCT
FROM OPAL BREČA OF OPALIT-ČEŠINOVO LOCALITY

B. Krstev, B. Sandev, S. Dimovski, B. Golomeov

Rudarsko-geološki fakultet, Štip, Makedonija

Rudnik "Opalit"-Češinovo, Makedonija

IZVOD

U ovom radu će biti prikazana mogućnost dobijanja kompozitnog proizvoda opalske breče rudnika Opalit-Češinovo, Makedonija za potrebe cementске industrije. Jednostavnom primenom kompjuterskog programa RECVAR za dvo-proizvodnu formulu bilans materijala, dat je prikaz mogućnosti dobijanja kompozita-homogeniziranog proizvoda sa željenim sadržajem korisne komponente SiO_2 .

ABSTRACT

In this paper will be shown the possibility of production of the composite product from opal breča from Opalit-mine, Češinovo, Makedonija. Using the simple computer programme RECVAR for two-product formula is given possibility of obtaining for composite-homogeneous product with the desirable contents of useful component of SiO_2 .

U V O D

Na osnovi izvršenih geoloških istraživanja konstatovano je da lokalitet Opalit-Češinovo izgradjeno vulkanskim tvorevinama i produktima postvulkanske aktivnosti Kratovsko-zletovskog vulkanizma. Najveći deo lokaliteta je izgradjeno od opalske breče, dok severni delovi sadrže vulkanske tufove i tufne breče a mali deo lokaliteta, južni deo, je pokriven deluvijalnim naslagama. U samom lokalitetu izdvajaju se tvorevine andezita, dacita, andezitskih i dacitskih anglomerata koji se tretiraju kao jalovina i opalska breča, vulkanski tuf i tufna breča koji čine korisnu mineralnu sirovinu. U odnosu kvaliteta i hemiskih karakteristika glavna komponenta je SiO_2 koja varira od 60 - 85%, što potpuno ispunjava uslove za primenu u industriji cementa, kao dodatak klinkeru.

HEMISKI SASTAV HIDROTHERMALNIH PROMENA ISPITIVANIH RUDA RUDNIKA
OPALIT-ČEŠINOVO-R.MAKEDONIJA

Tabelarni prikaz hemiskog sastava ispitivanih rudnih proba-bušotina rudnika
Opalit-Češinovo dat je na sledećoj tabeli.

Tabela 1. Hemiski sastav rudnih proba-bušotina

Jedinjenje	0-1	0-2	0-3	0-4	0-6
SiO ₂	61,80	58,08	59,43	83,60	83,89
TiO ₂	0,68	0,76	1,12	0,89	0,93
Al ₂ O ₃	15,86	25,03	11,92	5,66	1,23
Fe ₂ O ₃	3,61	1,71	2,06	0,65	6,00
FeO	0,08	0,07	0,09	0,08	0,12
MnO	0,04	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
MgO	2,38	0,43	0,03	0,20	0,20
CaO	2,51	0,24	1,72	0,26	0,40
Na ₂ O	1,84	0,06	0,06	0,06	0,06
K ₂ O	4,84	0,15	2,14	0,19	0,08
P ₂ O ₅	0,05	0,07	2,60	0,12	0,21
H ₂ O ⁻	1,18	3,36	2,93	4,62	4,31
H ₂ O ⁺	b.d.	b.d.	7,50	b.d.	b.d.
SO ₃	0,20	0,03	8,16	0,23	0,14
LOI	4,22	9,90	b.d.	3,14	4,31
V k u p n o :	100,19	99,89	99,76	99,73	99,72

NAPOMENA: LOI uključuje H₂O⁺ i CO₂ (koji nije odredjen)

N 0-1 -..... sveži latiti;

N 0-2 -..... opal-kaolinit (opalov argilizit);

N 0-3 -..... alunitov opalit;

N 0-4 -..... kaolinitov opalit;

N 0-6 -..... opalit;

Na sve rudne probe je izvršena rentgenografska ispitivanja i diferencijalno -
termička analiza.

KOMPJUTERSKI PROGRAM ZA DVO-PROIZVODNO IZVLAČENJE R E C V A R

Za interpretaciju dobijenih kompozitnih proizvoda koristi se uprošćeni kompjuterski program RECVAR -Basic kompjuterski program:

```

10 REM CALCULATION OF VARIANCE IN TWO PRODUCT RECOVERY
20 REM ESTIMATION OF ERRORS IN RECOVERY CALCULATIONS
30 INPUT "FEED COMPONENT VALUE ?" f
40 INPUT "CONCENTRATE COMPONENT VALUE ?" c
50 INPUT "TAILING COMPONENT VALUE ?" t
60 INPUT "FEED COMPONENT STANDARD DEVIATION ?" SF
70 INPUT "CONCENTRATE COMPONENT STANDARD DEVIATION ?" SC
80 INPUT "TAILING COMPONENT STANDARD DEVIATION ?" ST

90 R=100*(f-t)*c/(f*(c-t))
100 A=10000/(f*f*(c-t)*(c-t))
110 B=c*c*t*t/(f*f)
120 C=(f-t)*(f-t)*t*t/((c-t)*(c-t))
130 D=c*c*(c-f)*(c-f)/((c-t)*(c-t))
140 S2=(A*B*Sf*Sf)+(A*C*Sc*Sc)+(A*D*St*St)
150 S=SQR (S2)
160 PRINT:PRINT:PRINT:PRINT "RECOVERY ="; R; %
170 PRINT "VARIANCE" ;S2
180 PRINT "STANDARD DEVIATION (R)=" ; S

```

PRIKAZ DOBIJENIH REZULTATA KOMPOZITNIH PROIZVODA

Na osnovu hemiskih sastava rudnih proba-bušotina opalske breče rudnika Opal-Češinovo i primenom jednostavnog kompjuterskog programa-Basic programa RECVAR moguće je dati tabelarni prikaz kombinovanih i homogeniziranih rudnih proba različitih bušotina, sledeće tabele 2 i 3.

Tabela 2

	MX	SiO ₂ %
KOMPOZIT I	100,00	65,0 70,0 75,0
N O-4	14,68 37,60 65,10	83,6
N O-1	85,32 62,40 34,90	61,8
U k u p n o :	100,00	

Tabela 3.

	MX	SiO ₂ %
KOMPOZIT II	100,00	65,0 70,0 75,0
N O-6	24,65 43,20 83,70	83,9
N O-3	75,35 56,80 36,30	59,4
U k u p n o :	100,00	

Z A K L J U Č A K

Jednostavnom primenom kompjuterskog programa RECVAR moguće je dobiti bilo koji željeni sastav homogeniziranog-kompozitnog proizvoda opalske breče potrebnog za cementnu industriju. U zavisnosti od željenog sastava SiO₂ maseni udeli raznih materijala od različitih bušotina se drobe, homogeniziraju i time dobijamo željeni sastav opalske breče.

LITERATURA

1. B.A. Wills
Mineral Processing Technology, Pergamon Press 1989;
2. M. Velinov
Zbornik radova, Sofija - MGU, 1990